

Barcode : 99999990813522

Title - Shikshapatri.

Author -

Language - gujarati

Pages - 94

Publication Year - 0

Barcode EAN.UCC-13

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌપીરાભિદ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૦૫૨૬

વર્ગીક

શ્રીકાન્ત નામ શિષ્ય ૧૧૫૨૧

૧૯૨૨ : ૨૩

શ્રીસ્વામિનારાયણો વિજયતે ।

નિવેદન.

આ સંપ્રદાયમાં સર્વ કોઇને વિદિત
છે કે-શિક્ષાપત્રી એ સર્વમાન્ય સર્વો-
પયોગી સર્વશાસ્ત્ર સર્વજીવ હિતાવહ
અને સર્વોપરી ગ્રંથ છે. આ ગ્રંથ
સંસાર સાગરમાં પડેલા પ્રાણીઓને
ઉદ્ધાર કરી આત્યંતિક શ્રેય કરવાની
ઈચ્છાથી પરમહુપાણુ સાક્ષાત્ અક્ષર
ધામનિવાસી પરંબ્રહ્મ પરમાત્મા શ્રીસ-
હજ્જનંદસ્વામીએ આવિષ્કાર કરેલો છે.
આ ગ્રંથનું સ્વરૂપ યદ્યપિ અદ્ય છે
તથાપિ અમૃતવત્ સમગ્ર સંસ્થાસ-

રૂપ સમુદ્રમાંથી સારરૂપે ઉદ્ધાર કરેલો.
 છે જે અન્ય સર્વાત્મા શ્રીહરિની ખીજ
 મૂર્તિરૂપે ભૂમિઉપર વિરાજે છે જેમાં
 ધર્મ, જ્ઞાન, વૈરાગ્ય ભક્તિ, જીવેશમા
 યાત્રું સ્વરૂપ, મુક્તિ અને વ્યવહાર
 નીતિ વિગેરે ધણા વિષયો સંક્ષેપમાં
 વિવેચન કર્યાં છે. આ અન્ય સંસ્કૃત પદ્ય-
 રૂપે હોવાથી અનર્થીત ગીર્વાણીને તેનો
 અર્થખોધ દુષ્કર હોવાથી તેનો ગુર્જરા-
 નુવાદ શ્રીનિત્યાનંદમુનિએ કર્યો છે અને
 ખીજ મુનિઓએ ખીજ ભાષામાં પણ
 અનુવાદ કર્યો છે. પદ્યરૂપ હોયતો સ-
 હેલાઇથી મુખપાઠ થઇ શકે અને રા-
 અવિરોધથી લોકરંજનતાની સાથે સુલ-
 ભતા થાય એવા અભિપ્રાયથી આ અન્ય

ગુર્જર પદ્યરૂપે વૈરાગ્યમૂર્તિ શ્રીનિષ્કુલ-
 નંદમુનિએ અધિત કર્યો છે. જે મુનિએ
 જાતા ચિતામણિ વિગેરે ધણા પ્રખ્યાત
 પદ્યરૂપે રચીને શ્રીજીને સર્વાર્થ પ્ર-
 થમ નંખરે સમજાવ્યો છે. જેમની નિ-
 ષ્કલંક કીર્તિ અને વૈરાગ્ય શમ દમા-
 દિક ગુણો સંપ્રદાયમાં અને વિશ્વમાં
 આદર્શ રૂપ છે અ અન્ય ધણાઓ પાસે
 હશે પરંતુ અત્યાર સુધી છપાઇને પ્રસિ-
 દ્ધ થયેલો જણાયો નથી. અમારા ગામ
 વસાઈના મંદિરમાં રહેલા સ્વામી
 રામલક્ષ્મણદાસજીએ પદ્યરૂપ શિક્ષા-
 પત્રી લખાવું લેખી પુસ્તક મને
 વાંચી સંજળાવ્યું તેથી મને ધણું હર્ષ
 થયો અને ધણું લોકોપયોગી જણાયું.

સ્વામીએ આ પુસ્તક મને આપ્યું અને
 છપાવાની પ્રેરણા કરી જેથી આ પુસ્તક
 શ્રીહરિકૃપાથી યથામતિ સંશોધન કરી
 છપાવી તૈયાર કરાવી મારા સત્સંગી
 બંધુઓના હાથમાં મુકવાને હું ભાગ્ય-
 શાલી થયો છું આ પુસ્તક સર્વ કોઈ
 અહણ કરી મુખપાઠ કરશે એવી શ્રીજી-
 પાસે મારી પ્રાર્થના છે.

સંવત્ ૧૯૭૯ ના ચૈત્ર શુક્લ નવમી
 હાથીભાઇ બીલ્ડીંગ, ગીરગાંમ બેંકરોડ
 મુંબાઇ નં. ૪.

વિ. સેવક,
 મોતીલાલ હાથીભાઇ.

ॐ

श्रीस्वामिनारायणो विजयतेतरास् ।

सद्गुरुश्रीनिष्कुलानन्दमुनिकृता ।

शिक्षापत्रीभाषा-पद्यरूपा ।

व्यअयन्नाश्रितलेहं मुग्धसितमुखांबुजः ।

आदेशमालिखन्नस्तु हृदि मे धर्मनन्दनः ॥१॥

मंगलकारी मूरति

श्रीसहजानन्द सुखधाम ।

भक्तिधर्मसुत भावशुं

रह्या अंतरमां घनश्याम ॥ १ ॥

एवा इष्ट एह माहेरा

तेना इष्ट ते श्रीकृष्ण ।

जेने वाम राधा उर रमा

वृन्दावन रमण मन प्रसन्न ॥ २ ॥

एवा इष्टने उर धरी

बोल्या ते सहजानन्द ।

सुज आश्रित त्यागी गृही

सुणो नर त्रियवृन्द ॥ ३ ॥

શિક્ષાપત્રી સુંદર અતિ

તમે સાંભળજ્યો સુજ જન ।

લલ્લું વસિ વરતાલમાં

આ છે છેલાં વચન ॥ ૪ ॥

चोपाइ ।

बहु बहु करी में वातरे

ते सांभली तमे साक्षातरे ।

हवे छेली वात छे आ मारीरे

तमे सहु लेज्यो हेये धारीरे ॥ ५ ॥

देश प्रदेशमां जे रहेनाररे

मारा आश्रित जे नर नार्यरे ।

तम प्रत्ये शीखामण मारीरे

सुखदायक छे अति सारीरे ॥ ६ ॥

धर्मपुत्र पवित्र वे भाइरे

मारा वीर जन सुखदाइरे ।

मोटा भाइ छे रामप्रतापरे

नाना भाइ इच्छाराम आपरे ॥ ७ ॥

तेना पुत्र वे गुणगंभीररे
 अवधप्रसाद ने रघुवीररे ।
 तेमने दत्तपुत्र करी स्थाप्यारे
 मंदिर देश वहेंचीने आप्यारे ॥ ८ ॥

कर्या साधु सत्संगी अमेरे
 तेना आचार्य छो तमेरे ।
 हवे सांमलो मुज आश्रितरे
 मारा वचनमां दइ चित्तरे ॥ ९ ॥

वर्णी सुकुंद आदि समस्तरे
 मह मयाराम आदि गृहस्थरे ।
 सधवा विधवा नारी सुभागीरे
 सुणो सुक्कानंद आदि त्यागीरे ॥ १० ॥

एवा सत्संगी मुनिराजरे
तमारी धर्म रक्षाने काजरे ।
शास्त्रप्रमाण जनसुखकरणरे
जेमां श्रीनारायणस्मरणरे ॥ ११ ॥

एवां आशिषनां जे वचनरे
सहु अंतरे धारज्यो जनरे ।
शिक्षापत्री लख्यानुं कारणरे
करज्यो एकाग्र मने धारणरे ॥ १२ ॥

सर्व जीवने छे सुखकारीरे
एवी शिक्षानी पत्री अमारीरे ।
श्रीमद्भागवतादि जे ग्रन्थरे
सच्छास्त्र कथा मोक्षपंथरे ॥ १३ ॥

તેણે પ્રતિપાદન કર્યાં જેહરે
 સર્વજીવ હિતકારી તેહરે ।
 ઇવા અહિંસાદિ સદાચારે
 પાલે પલાવે જે નારી નરે ॥ ૧૪ ॥

તે આ લોક પરલોક માંયરે
 મોટા સુખને પામે સદાયરે ।
 સદાચાર ડહાંધી જે વર્તેરે
 મેલી મર્યાદા મનને મતેરે ॥ ૧૫ ॥

તેતો કુશુદ્ધિવાણ કહેવાયરે
 લોક પરલોકે તે દુઃખી થાયરે ।
 માટે મારા શિષ્ય સહુ પ્રીતેરે
 વર્તો આ શિક્ષાપત્રીની રીતેરે ॥ ૧૬ ॥

હવે વત્સ્યાની રીત છે જેહરે
સર્વ સત્સંગી સુણજ્યો તેહરે ।
નાના મોટા જેહ જીવ પ્રાણીરે
તેને મારવા નહિ ક્યારે જાણીરે ॥ ૧૭ ॥

ચાંચઢ માંકઢ જુ જંતુ લહિરે
તેની હિંસા તે કરવી નહિરે ।
દેવપિતૃયજ્ઞકર્મ સારુરે
મૃગ મીન શશ ને વાકરુરે ॥ ૧૮ ॥

પૃહ આદિ ન મારવા પ્રાણીરે
અહિંસાદિ ધર્મ મોટો જાણીરે ।
પ્રમ સચ્છાસ્ત્રમાંહિ કહેછેરે
મારી વળ શિક્ષા તમને યુ છે રે ॥ ૧૯ ॥

દામ વામ મલે માલ મહીરે
 તોયે મનુષ્ય મારવો નહિરે ।
 તેમ તીર્થમાં જઈ કોઈ જનરે
 આત્મઘાત ન કરો કોઈ દનરે ॥ ૨૦ ॥

ક્રોધ કરી ન તજવું તનરે
 ઇહ માનો શિક્ષાનાં વચનરે ।
 અયુક્ત કર્મ થાય જો કાંઈરે
 તોયે મરવું નહિ મુંઝાઈરે ॥ ૨૧ ॥

વિષ પાંશી કુવે પાઠી તનરે
 નહિ મરવું મેરવજંફે જનરે ।
 યજ્ઞશોષપ્રસાદિ જે માંસરે
 તે ન લાવું કેદી મારા દાસરે ॥ ૨૨ ॥

मद्य कीधुं विधि अगियारे
 सुरा तेपण त्रण प्रकारे ।
 देव नैवेद्यनुं भले होयरे
 मारा जनोए न लेखुं तोयरे ॥ २३ ॥

आपो आपथी आचरण अयोग्यरे
 थइ जाय कोइ कर्म भोगरे ।
 तोय शस्त्रादिके करी तनरे
 आपो आपनुं न करवुं छेदनरे ॥ २४ ॥

क्रोध करी न करवो दासरे
 निज परना पिंडनो नाशरे ।
 सुणो सर्व शिष्य वात मारीरे
 धर्म सारुखे न करो चोरीरे ॥ २५ ॥

काष्ट आदिक फल फुल पातीरे
 जे कोइ वस्तु होय धणियातीरे ।
 तेतो धणी आपे तोज लेवीरे
 अमारी तो आज्ञा छे पुवीरे ॥ २६ ॥

वली मारा आश्रित नारीनररे
 तेणे करवो नहि व्यभिचाररे ।
 धूतादिक व्यसनने मेलीरे
 त्यागो केफ थावुं नहि फेलीरे ॥ २७ ॥

गांजा भांग्य मफर माजमनेरे
 चडे केफ ते तजो कहुं तमनेरे ।
 जेना असे जले होय बटालरे
 ते न खावुं पीवुं कोइ कालरे ॥ २८ ॥

हरिप्रसादि ने चरणाभूतरे
जाती वटाले तजघुं ततरे ।
जगन्नाथपुरीने मांहिरे
हरिप्रसादनो दोष नहिरे ॥ २९ ॥

आप स्वार्थेने सिद्ध करवारे
खोटा कलंक कोयने न धरवारे ।
जेम न नाखवी जुठी आल्यारे
तेम न देवी कोइने गाल्यारे ॥ ३० ॥

देव तीर्थ सती संत जाणोरे
विप्र वेदवचन प्रमाणोरे ।
तेनी निंदा केदिये न करवीरे
कोइ करे तो काने न धरवीरे ॥ ३१ ॥

जगमां जे देवता आगलरे
 पूजे मांस मदिरा ने जलेरे ।
 बली पशुहिंसा थति होयरे
 तेनी प्रसादि न लेशो कोयरे ॥ ३२ ॥

घाटे जतां शिवालय आवेरे
 बीजां देवनां स्थानक कहावेरे ।
 तेने नमस्कार करी जनरे
 करबुं आदर सहित दर्शनरे ॥ ३३ ॥

पोतानो जे वर्ण आश्रमरे
 तेनो तजवो नहि केदि धर्मरे ।
 परधर्ममां पग न भरवोरे
 पाखंडि कल्पित परहरवोरे ॥ ३४ ॥

कृष्णभक्ति जे पोतानो धर्मरे
तेमां मोळक पाडे जे बेशर्मरे ।
तेना मुखथी हरिकथा ज्ञानरे
केदि न सांभलो दइ कानरे ॥ ३५ ॥

एह सांभल्यामां नहि सारुंरे
माटे करुं छुं तमने वारुंरे ।
जेणे होय निज पारको नाशरे
एवुं सत्य न बोलीये दासरे ॥ ३६ ॥

कृतघ्नीनो संग नव कीजेरे
केनि लांच भाड्य नव लीजेरे ।
पापी पाखंडी व्यसनी चोररे
परत्रियलंपट जे निठोररे ॥ ३७ ॥

बली धुतारा ए घट खलरे
 तेनो न करो संग कोइ पलरे ।
 भक्ति ज्ञान तणी ओथ लइरे
 विय धन रसवश रह्या थइरे ॥ ३८ ॥

एने अर्थे पाप करनारारे
 तेनो संग तजो शिष्य मारारे ।
 कृष्ण कृष्ण अवतार कहीयेरे
 तेनुं खंडन करे जे युक्तिपरे ॥ ३९ ॥

एवां शास्त्र न सुणवां कानेरे
 होय नास्तिक ते एने मानेरे ।
 घृत दुध पाणी गली पीवुरे
 शीणा जंतु जले न न्हावुरे ॥ ४० ॥

मद्य मांस जे औषधे भलेरे
ते न खावुं पीवुं कोइ पलेरे ।
आपे औषध वैद्य अजाण्योरे
ते न लेवुं समझीने सुजाणोरे ॥ ४१ ॥

मल मूत्र त्याग कर्या सारुरे
कर्युं लोक शास्त्रे ज्यां वारुंरे ।
तेतो जीर्ण देवालय जाणोरे
नदी तलावतट प्रमाणोरे ॥ ४२ ॥

वाण्युं क्षेत्र वाटी वृक्ष छांयेरे
फुलबाग बगीचादि मांयेरे ।
त्यां मलमूत्र त्याग न करीएरे
धुकवुं नहि मनमां डरीएरे ॥ ४३ ॥

ચોર માર્ગે ન આવીએ જયેરે
 જો સદા કુશલને ચાહીયેરે ।
 જે ધણિયાતી જાયગા હોયરે
 પુછ્યા વિના ન ઉતરો કોયરે ॥ ૪૪ ॥

જ્ઞાનવાર્તા નારીવદનરે
 મારા જન ન સુણો કોય દનરે ।
 નારી નૃપ નૃપજન આદિરે
 તેશું બોલવું નહિ વિવાદરે ॥ ૪૫ ॥

ગુરુ વલી જે મોટા મનુષ્યરે
 લોકે માન્યા પૃથા જે પુરુષરે ।
 શસ્ત્રધારી વલી વિદ્યાવાનરે
 એનું કરવું નહિ અપમાનરે ॥ ૪૬ ॥

करवुं कार्य करीने विचाररे
धर्म कार्यमां करवी न वाररे ।
भणी विद्या भणाववी बलीरे
करवो संतसमागम मलीरे ॥ ४७ ॥

देव गुरु नरेशनी पासरे
ठाले हाथे जवुं नहि दासरे ।
विश्वासघात तजि देवोरे
पोते पोतानो यश न कहेवोरे ॥ ४८ ॥

झीणुं पाखुं वस्त्र जे कुठंगरे
ते न पहेरवुं देखाय जेणे अंगरे
धर्मरहित हरिनी भक्तिरे
ते केदि न करवी सुमतिरे ॥ ४९ ॥

मूर्ख मनुष्यनी निंदा सांभलीरे
 कृष्णसेवा न तजवी वलीरे ।
 सर्वे वचन ए संभाळी राखोरे
 मांहोमांहे प्रेमभांव भाखोरे ॥ ५० ॥

दोहा ।

उच्छ्रव अथवा नित्य प्रति
 आवे कृष्ण मंदिर नरनार्य ।
 परस्पर अडबुं नहि
 माराजनने निरधार ॥ ५१ ॥
 मंदिरमांथी निसरी
 रडेवुं पोते पोतानी रीत ।
 वली कहुं एक वार्त्ता
 सह सांभलो दइ चित्त ॥ ५२ ॥

धर्मचंदी गुरुयकी
 श्रीकृष्णानी दिक्षा लही ।
 द्विज क्षत्रिय वैश्य त्रणेनी
 रीत देखाहुं हुं कही ॥ ५३ ॥
 कंठे तुलसीमाला बेवढी
 ललाट हृदय बे हाथ ।
 ऊर्ध्वपुंड्र तिलक करीने
 सदा रहेवुं सनाथ ॥ ५४ ॥

चोपाइ ।

सुंदर तिलक गोपीचंदनेरे
 करवुं अमारा आश्रित जनरे ।
 अथवा होय हरिनी प्रसादिरे
 कुंकुम केसर चंदन आदिरे ॥ ५५ ॥

સુંદર તિલક કરવું તેનુંરે
 મધ્યે બિંદુ પણ કરવું પૂનુંરે ।
 કાંતો કરો ચાંદલો કુંકુમરે
 યમ કરો તિલક જન તમેરે ॥ ૫૬ ॥

તે કુંકુમ પ્રસાદિ કરેલરે
 રાધાલક્ષ્મીજીનું ધરેલરે ।
 વલી પોતાના ધર્મમાં રહ્યારે
 શુદ્ધ શ્રીકૃષ્ણના ભક્ત થયારે ॥ ૫૭ ॥

પૂવા સચ્છૂદ્ર જે સઘલારે
 કંઠે રાखો તુલસીની માલારે ।
 હર્ધ્વપુંદ્ર તિલક કરો પૂનુંરે
 પ્રથમ ત્રિવર્ણને કહ્યું તેનુંરે ॥ ૫૮ ॥

तेथी उत्तरता जाते जनरे
 राखो माला काष्ठ जे चंदनरे ।
 बांधो बेवढी कंठमां सारीरे
 हरिप्रसादिनी सुखकारीरे ॥ ५९ ॥

केवल चांदलो करवो ललाटरे
 तिलक करवा मुकवो घाटरे ।
 द्विज आदि सुणो सहु चित्तेरे
 राखवुं त्रिपुण्ड्र रुद्राक्ष प्रीतेरे ॥ ६० ॥

निज कुलतणी रीत होयरे
 मारा आश्रित न तजो कोयरे ।
 नारायण अने शिवजी एकरे
 एम समजावो सहुने विवेकरे ॥ ६१ ॥

हरि हर वे ब्रह्मस्वरूपरे
 तेनां कथां छे वेदमां रूपरे ।
 कथो शास्त्रमांही आपद्धर्मरे
 तेने सांभली समझवो मर्मरे ॥ ६२ ॥

थोडा दुःखमांही पण एनेरे
 कहुं मुख्य न करवो केनेरे ।
 अर्क उदय पहेंलां सहु जागीरे
 हरि समरो सहु सुभागीरे ॥ ६३ ॥

हरिकृष्ण कृष्ण मुखे गावुंरे
 पछी देहक्रिया करवा जावुंरे ।
 दातण करवुं बेसी एक स्थलेरे
 पछी नहावुं निर्मल जलेरे ॥ ६४ ॥

धोयां वस्त्र सुंदर वे साथेरे
एक पहरो ओढो एक माथेरे ।

शुद्ध आसनने शुद्ध जाग्यरे
बेसबुं जोइ मोकळे मागरे ॥ ६५ ॥

पूर्व के उत्तर मुखेरे
बेसी करबुं आचमन मुखेरे ।

पुरुषमात्रतणी एह रीतरे
करो तिलक चांदला सहितरे ॥ ६६ ॥

सुवासिनी नारी सुणी लीजेरे
कुंकुम चांदलो कपाले कीजेरे ।

चांदलो अथवा जे तिलकरे
बिधवाने न करबुं एकरे ॥ ६७ ॥

કરો સત્સંગી માનસી સેવરે
 ચંદન પુષ્પે પૂજો કૃષ્ણદેવરે ।
 પછી ચિત્રની મૂરતિ સારીરે
 રાધાકૃષ્ણ તળી સુખકારીરે ॥ ૬૮ ॥

તેનું આદરે દર્શન કરીરે
 કરવો નમસ્કાર ભાવ ભરીરે ।
 જપો આપણી શક્તિ પ્રમાણરે
 અષ્ટાક્ષર મંત્ર સુજાણરે ॥ ૬૯ ॥

કૃષ્ણમંત્ર જપી નારી નરરે
 પછી કરવો પોતાનો વ્યવહારરે ।
 આત્મનિવેદી જે મારા જનરે
 રાજા ઈંબરીષ જેવા પાવનરે ॥ ૭૦ ॥

प्रथम कह्युं अनुक्रमे जेवुंरे
करो मानसीपूजा लगी तेवुंरे ।
पत्नी कृष्णानी प्रतिमा जेहरे
होय धातु पाषाणनी तेहरे ॥ ७१ ॥

अथवा शालग्राम सुखकारीरे
तेने पूजवा प्रेम वधारीरे ।
नित्य जोइ देशकाल जेवोरे
शक्ति प्रमाणे पूजापो लेवोरे ॥ ७२ ॥

चंदन पुष्प फल जल आदिरे
पूजो प्रभुने तजी उपाधिरे ।
पत्नी कृष्णमंत्र अष्टाक्षररे
तेने जपवो आनंदभररे ॥ ७३ ॥

पढी कृष्णस्तोत्र पाठ करवारे
 कांतो ग्रंथ वांची विचारवारे ।
 जे भण्या न होय गीर्वाणरे
 ते जपो हरिनाम सुजाणरे ॥ ७४ ॥

करी हरिनुं नैवेद्य नित्यरे
 लेखी प्रसादि ते जन प्रीत्यरे ।
 आत्मनिवेदीप् सदा कालरे
 प्रीते सेववा कृष्ण दयालरे ॥ ७५ ॥

मायिक गुण रहित श्रीकृष्णरे
 तेना संबन्धी एवा तमे जनरे ।
 आत्मनिवेदी भक्त जे तमेरे
 क्रियासहित निर्गुण जाणुं अमेरे ॥ ७६ ॥

मले जल फलादि अम्या जेवुरे
कृष्णप्रसादि विना न लेवुरे ।
आवे अंगे रोग वृद्धपणुरे
आपत्काल तणुं दुःख घणुरे ॥ ७७ ॥

तेमां न शको मूरति सेवीरे
त्यारेबीजाभक्तने देवीरे ।
एम समझी सर्वे सुजाणरे
वर्तो पोतानी पशेच प्रमाणरे ॥ ७८ ॥

कृष्णमूर्ति आचार्ये जे आपीरे
अथवा तेमणे हस्ते करी स्थापीरे ।
करो ए वे स्वरूपनी सेवारे
बीजे नमस्कार करी लेवारे ॥ ७९ ॥

संध्या काले सहु जन मलीरे
 जवुं हरिमंदिरमां वलीरे ।
 उच्चस्वरे करो त्यां कीर्त्तनरे
 हेते हरिना नामनुं भजनरे ॥ ८० ॥

कथावार्ता त्यां कृष्णनी नित्यरे
 कहेवी सुणवी आदर सहितरे ।
 तालमृदंगे कृष्णकीर्त्तनरे
 गावां जन उच्छवने दिनरे ॥ ८१ ॥

मारा जन कबुं जे में आगेरे
 एवीरीते राखो अनुरागेरे ।
 भाषा गीर्वाणना ग्रंथो दासरे
 करो बुद्धिप्रमाणे अभ्यासरे ॥ ८२ ॥

जे जनथी थाय काम जेवुरे
तेने काम बताववुं तेवुरे ।
तेपण प्रथम विचारी लेवुरे
पछी काम करवा सोंपी देवुरे ॥ ८३ ॥

जे जे जनना जे होय दासरे
तेनी रखाववी बरदासरे ।
अश्व वस्त्र शक्तिप्रमाणरे
आपी सुखी राखवा सुजाणरे ॥ ८४ ॥

जेवा गुणवालो जन जेहरे
तेवे वचने बोलाववो तेहरे ।
देश काल अनुसारे पुनेरे
अयोग्य रीते न बोलाववो तेनेरे ॥ ८५ ॥

गुरु भूप वृद्ध त्यागि होयरे
विद्यावान् तपस्वी ए छोयरे ।
एने आवतां आदर कीजेरे
ठठी मीठुं बोली मान दीजेरे ॥ ८६ ॥

गुरुदेव सभा ज्यां भूपतिरे
त्यां बेसवुं मर्यादाए अतिरे ।
पगपर पग न चढाववोरे
पगपटे करी न बांधवोरे ॥ ८७ ॥

निज आचार्यने अनुसरवुरे
तेनी साथे विवाद न करवुरे ।
सर्व पोतानी शक्ति प्रमाणरे
पूजया अश्वधन वस्त्रे सुजाणरे ॥ ८८ ॥

आचार्यने आवता सांभलीरे
जबुं सन्मुख उतावलुं वलीरे ।
चाले आपणा गामथी ज्यारेरे
जबुं बलाववा गाम बहाररे ॥ ८९ ॥

बहु फलवालुं होय कर्मरे
पण न होय जो तेमां धर्मरे ।
एवुं कर्म तेने तजी देवुरे
धर्म राखतां सुखने लेवुरे ॥ ९० ॥

माटे फललोभे करी जनरे
धर्म त्यागवो नहि कोइ दिनरे ।
पूर्वे मोटा ऋषि मुनिमांइरे
थयो होय अधर्म जो कांइरे ॥ ९१ ॥

ते अधर्मनी ओढ्य न लहीयेरे
 तेणे धर्म कयों ते ग्रहीयेरे ।
 छानी वात जो कोइनी होयरे
 तेनी छती करशो भां कोयरे ॥ ९२ ॥

जगमांही होय जीव जेवोरे
 तेने तेवो सन्मान देवोरे ।
 सर्वमां समदृष्टि न आरोपवीरे
 मोठानी मर्यादा न लोपवीरे ॥ ९३ ॥

नियम अधिक चोमासामां धारीरे
 स्मररो श्रीकृष्ण मोरारीरे ।
 शक्ति न होय तो एक मासरे
 राखो नियम श्रावणमां दासरे ॥ ९४ ॥

नियम अधिक ते सुणी लइयेरे
कृष्णकथा सांभलीये कहीयेरे ।
कीर्तन महापूजा करीयेरे
जपी मंत्रने स्तोत्र उचरीयेरे ॥ ९५ ॥

प्रेमे करी प्रदक्षिणा दीजेरे
तेम साष्टांग दंडवत कीजेरे ।
एह आठ नियममांथी एकरे
राखो जन हृदय धारी टेकरे ॥ ९६ ॥

सर्व एकादशी सुखकारीरे
करबुं व्रत प्रीते नरनारीरे ।
कृष्ण जन्मदिन शिवरातेरे
करो उपवास उच्छव खातेरे ॥ ९७ ॥

करी व्रत सुबुं नहि दिवसरे
 सुवे तो व्रत पामे तर्त नाशरे ।
 भागे व्रत करे नारीसंगरे
 तेम दिवसे सुते व्रतभंगरे ॥ ९८ ॥

वैष्णवराज बल्लभाचार्यरे
 तेना सुत विठ्ठलजी महाराजरे ।
 व्रत उच्छव कह्या एणे जेमरे
 तसे करजो जन सहु तेमरे ॥ ९९ ॥

व्रत उच्छव करवा एवारे
 एनी रीते करो कृष्णसेवारे ।
 तीर्थ द्वारिका आदि सुजाणरे
 करवां विधिणु शक्ति प्रमाणरे ॥ १०० ॥

पोतपोता तणी शक्तिभररे
 राखो दया दीननी उपररे ।
 बली विष्णु शिव पार्वतीरे
 सूर्य देव तथा गणपतिरे ॥ १०१ ॥

एह पंच देव प्रमाणरे
 पूजो मारा आश्रित सुजाणरे ।
 उपद्रव आवे कोइ अंगरे
 भूत प्रेत आदि प्रसंगरे ॥ १०२ ॥

तेने इच्छो जो टालवा आपरे
 करो नारायण कवच जापरे ।
 कां तो हनुमान मंत्रजप जपिजेरे
 शुद्धदेव मंत्र न प्रतीजेरे ॥ १०३ ॥

થાય શશી સૂર્યગ્રહણ જ્યારેરે
ક્રિયા તજી દેવી સર્વ ત્યારેરે ।

થઈ શુદ્ધ સહુ જન આપરે
કરો શ્રીકૃષ્ણ મંત્રનો જાપરે ॥ ૧૦૪ ॥

મટે ગ્રહણ ત્યારે જઈ ન્હાવુંરે
વસ્ત્રેસહિત નાહી શુદ્ધ થાવુંરે ।
ગૃહસ્થે દાન દેવું શક્તિ જેવીરે
ત્યાગીણ સુખ લેવું કૃષ્ણ સેવીરે ॥ ૧૦૫ ॥

ચારે વર્ણના મનુષ્ય જે કહાવેરે
જન્મ મરણ સૂતક તેને આવેરે ।
તેતો સંબન્ધી સહુનું પાલોરે
શાસ્ત્રમર્યાદા કોઈ માં ટાલોરે ॥ ૧૦૬ ॥

शम दम क्षमादि सुंदररे
रहो संतोषी सहु विप्र वररे ।
क्षत्रिय वर्णे रहेवुं अतिवीररे
कामपडे थवुं शूरवीररे ॥ १०७ ॥

गायो धन वेपार खेती व्याजरे
वर्तो वैश्य करी एवुं काजरे ।
विप्र आदि त्रण वर्ण एवारे
वर्तो शूद्र करी तेनी सेवारे ॥ १०८ ॥

गर्भाधान आदि संस्काररे
नित्यकर्म श्राद्ध निर्धाररे ।
पोताना गृह्यसूत्र प्रमाणरे
करो द्विज जन ते सुजाणरे ॥ १०९ ॥

જેવો અવસર ને જેવું ધનરે
 કરવું શક્તિ પ્રમાણે એ જનરે ।
 જાણે અજાણે કરીને આપરે
 થાય નાનું મોટું કોઈ પાપરે ॥ ૧૧૦ ॥

દોહા ।

તેનો દોષ નિવારીણ
 પોતાની શક્તિ પ્રમાણ ।
 સ્યાર પછીની વાર્તા
 કહું સુણો સર્વ સુજાણ ॥ ૧૧૧ ॥
 વ્યાસસૂત્ર વેદ વલી
 શ્રીમદ્ભાગવત સુસ્વરૂપ ।
 વિષ્ણુસહસ્રનામ ભારતે
 શ્રીમદ્ગણેશજીતે ॥ ૧૧૨ ॥

विदुरनीति ने स्कंदपुराणे

वैष्णवखंडमां सार ।

वासुदेवमाहात्म्य कह्युं

अतिसुंदर ज्ञान उदार ॥ ११३ ॥

याज्ञवल्क्य ऋषिस्मृति

धर्मशास्त्रमांही जेह ।

सच्छास्त्र आठ ए कथां

अमारे इष्ट छे अति एह ॥ ११४ ॥

चोपाइ ।

मारा शिष्य सुणो दइ चित्तरे

तमे इच्छो तमारुं जो हितरे ।

सच्छास्त्र आठ ए अनुपरे

सहुए सांभलवां सुखरूपरे ॥ ११५ ॥

मारा आश्रित विप्र एने भणीरे
करो कथा ते शास्त्र तणीरे ।

ए आठमां कह्यो जे सदाचाररे
दोषनिवारण ने व्यवहाररे ॥ ११६ ॥

एनो निर्णय करवा हितरे
मिताक्षरा टीकाए सहितरे ।

एवी याज्ञवल्क्यनी जे स्मृतिरे
तेनुं ग्रहण करो महामतिरे ॥ ११७ ॥

बली श्रीमद्भागवतमध्यरे
दशम पंचम वे स्कंधरे ।

कृष्णमाहात्म्यजाणवा एनेरे
सहुथी अधिक मानवा तेनेरे ॥ ११८ ॥

दशम पंचम जे दुःखहरणरे
याज्ञवल्क्यस्मृति ए त्रणरे ।
ए छे शास्त्र भक्ति योग धर्मरे
तेनो करी समझावुं मर्मरे ॥ ११९ ॥

दशमस्कंध भक्तिशास्त्र कहीयेरे
पञ्चमस्कंध योग शास्त्र लइयेरे ।
याज्ञवल्क्यनी स्मृति छे जेहरे
धर्मशास्त्र ए जाणजो तेहरे ॥ १२० ॥

शारीरक सूत्र सुणो दासरे
जेनुं कर्युं रामानुजे भाष्यरे ।
वली भगवद्गीता जे पुनितरे
रामानुजना भाष्य सहितरे ॥ १२१ ॥

એ વે શાસ્ત્ર જાણવાં સારારે
 અધ્યાત્મશાસ્ત્ર છે એ અમારારે ।
 સત્ શાસ્ત્ર એ સર્વ અનુપરે
 તેમાં વચન જે છે સુખરૂપરે ॥ ૧૨૨ ॥

કૃષ્ણસ્વરૂપ ને ધર્મ વલીરે
 ભક્તિ વૈરાગ્ય એ ચાર મલીરે
 એની મોલ્યપ કહીછે જેહરે
 સદુ કરતાં મુખ્ય માનો તે હરે ॥ ૧૨૩ ॥

કૃષ્ણભક્તિ કરો ધર્મે સહિતરે ।
 એ છે શાસ્ત્ર નુ સાર પુનિતરે ।
 શ્રુતિસ્મૃતિપુ કહ્યો સદાચારરે
 જેતો ધર્મ જાણો નિરધારરે ॥ ૧૨૪ ॥

माहात्म्यज्ञान सहित हेत अतिरे
 पुनुं नाम जाणवी भक्तिरे ।
 कृष्ण विना बीजुं जेने आग्यरे
 पुनुं नाम जाणजो वैराग्यरे ॥ १२५ ॥

जीव माया ईश्वरनुं रूपरे
 शुद्ध जाणो ए ज्ञान अनुपरे ।
 हृदये वस्यो सूक्ष्म अणुजेवोरे
 शाता चैतन्यरूप छे एवोरे । ॥ १२६ ॥

ज्ञानशक्तिए करी निजदेहरे
 नखशिखा व्याप्यो छे तेहरे ।
 अजर अमर ने न भेदायरे
 इत्यादि गुणे जीव कहेवायरे ॥ १२७ ॥

त्रिगुणात्मक तमरूप जाणोरे
 प्रभुनी शक्ति माया प्रमाणोरे ।
 जीव देह ने देहना संबन्धीरे
 जेणे अहंममत्वे राख्या बन्धीरे ॥ १२८

एह जाणजो मायानुं रूपरे
 हवे कहुं ईश्वर नुं स्वरूपरे ।
 जेम हृदयमां जीव कह्यारे
 तेम जीवमां ईश्वर रक्षारे ॥ १२९ ॥

अंतर्यामी स्वतंत्र आधाररे
 जीवना कर्मफल देनाररे ।
 तेने ईश्वर श्रीकृष्ण प्रमाणोरे
 परब्रह्म पुरषोत्तम जाणोरे ॥ २३० ॥

ते श्रीकृष्ण हे आपणा इष्टरे
सदा उपासनायोग्य अभीष्टरे ।
सुंदर मूर्ति अतिसारीरे
सर्व अवतारना अवतारीरे ॥ १३१ ॥

ज्यारे राधा सहित ए रहेरे
त्यारे राधाकृष्ण एने कहेरे ।
रुक्मिणी सहित सोहावेरे
त्यारे लक्ष्मीनारायण कहावेरे ॥ १३२ ॥

ज्यारे अर्जुन सहित रहे श्यामरे
त्यारे नरनारायण नामरे ।
ज्यारे रहे बलभद्रादि संगेरे
नाम कहेवाय ते ते प्रसंगेरे ॥ १३३ ॥

क्यारेक राधा आदिक हरिजनरे
डावे पडखे होय पावनरे ।

क्यारेक राधादि श्रीकृष्ण मांहीरे
अति स्नेहे रहे छे समाइरे ॥ १३४ ॥

त्यारे कृष्ण कहेवाय छे एकरे
एम समझी लेवो विवेकरे ।

माटे कृष्णनां स्वरूपमांहीरे
अद समझवो नहि सदायरे ॥ १३५ ॥

चारभुज अष्टभुज जेहरे
सहस्रादि भुज कहावे तेहरे ।
तेतो द्विभुजमूर्ति जे श्रीकृष्णरे
तेहमी इच्छापु जाणजो जनरे ॥ १३६ ॥

एवा कृष्ण देव जे मोरारीरे
तेनी भक्ति सदा सुखकारीरे ।
पृथ्वीमां रद्धा जे मनुष्यरे
ते सर्वेण करवी अवश्यरे ॥ १३७ ॥

भक्तियी बीजुं कल्याणकारीरे
नथी साधन लेवुं विचारीरे ।
विद्यावान् गुणिजन जेहरे
तेना गुणनुं शुभ फल एहरे ॥ १३८ ॥

करवी कृष्णानी भक्ति अभंगरे
नित्ये राखवो संतनो संगरे ।
न होय सस्संग न होय भक्तिरे
बुवो पंडित तोय अधोगतिरे ॥ १३९ ॥

कृष्ण ने कृष्ण अवताररे
 अथवा कृष्णप्रतिमा साररे ।
 ध्यान करवा योग्य छे एहरे
 धरो ध्यान करी तेमां छेहरे ॥ १४० ॥

ते विना मनुष्यादि देवतारे
 कृष्णभक्त होय ब्रह्मवेत्तारे ।
 तोय न करवुं तेनुं ध्यानरे
 भुम समझवुं बुद्धिवानरे ॥ १४१ ॥

स्थूल सूक्ष्म कारणदेहरे
 तैथीपर निज आत्मा जेहरे ।
 तेमां ब्रह्मभाव आणी अतिरे
 करो अहर्निश कृष्णभक्तिरे ॥ १४२ ॥

दशमस्कंध भागवतमांहीरे
तेनुं करो श्रवण सदायरे ।
कांतो वर्षो वर्ष वार एकरे
सांभलो सहु सहित विवेकरे ॥ १४३ ॥

पंडिते वाचवो नित्ये प्याररे
नहितो वर्षमां एकवाररे ।
वांचो सांभलो पूरणप्रीतेरे
मारा आश्रित आदर सहितेरे ॥ १४४ ॥

दशमनो पाठ शुभ स्थलेरे
करवो निज सामर्थिवलेरे ।
विष्णु सहस्रनाम आदि जपीजेरे
अथवा जप करावी फल लीजेरे ॥ १४५ ॥

मनुष्य देवथी आपत्ति आवेरे
 अथवा रोगादि पीडा कहावेरे ।
 तेमां परपोतानुं रक्षणरे
 शक्तिभर करो ततक्षणरे ॥ १४६ ॥

एमां जतन थाय ते कीजेरे
 पण वर्तो नहि रीत बीजेरे ।
 एक आचार बीजो व्यवहाररे
 श्रीजो पाप टालवा विचाररे ॥ १४७ ॥

ते तो देश काल वय देखीरे
 सामर्थि द्रव्य जातिने पेखीरे ।
 एटलांने जाणी अनुसरवुरे
 जेने जेम घटे तेम करवुरे ॥ १४८ ॥

मत अमारो विशिष्टाद्वैतरे
 धाम गोलोक प्यारुं पुनितरे ।
 कृष्ण सेवो ब्रह्मरूप थहरे
 मुक्ति एज मानी बीजी नहिरे ॥ १४९ ॥
 प्रथम धर्म कह्या अमे जेहरे
 सहजजनने साधरण तेहरे ।
 मारा आश्रित त्यागि ने गृहस्थरे
 बाइ भाइ सत्संगी समस्तरे ॥ १५० ॥
 कह्या धर्म सहजा सामान्यरे
 पालो सरखा थइ सावधानरे ।
 हवे विशेषधर्म छे जेहरे
 कहुं जुदा जुदा करी तेहरे ॥ १५१ ॥

धर्मवंशी आचार्य पुनितारे
 तेनी पत्नीयो बन्ने पतिव्रतारे ।
 तेना धर्म कहुं सुं विशेषरे
 अथ इतिपर्यंत अशेषरे ॥ १५२ ॥

मोटा नाना बे भाइ अमारारे
 तेना सुत सुंदर बेउ सारारे ।
 अवधप्रसाद ने रघुवीररे
 लमे सांभलो बेउ सुधीररे ॥ १५३ ॥

निज संबन्ध विना बाह्यो तेनेरे
 मंत्र उपदेश न देवो केनेरे ।
 बली न अहवुं कोइ दिनरे
 तेहुं बोलवुं नहि वदनेरे ॥ १५४ ॥

कोइ उपर न रहेवुं क्रूररे
न राखवी थापण जरुरे ।
कोइना व्यवहारमां जमानरे
न थवुं सांभलो बुद्धिवानरे ॥ १५५ ॥

पडे आपत्काल जो तमारैरे
भिक्षा मागी खावुं ते वारैरे ।
एम आपत्काल उत्तरवुरे
पण कोइनुं करज न करवुरे ॥ १५६ ॥

शिष्ये आप्युं धर्म अर्थ अक्षरे
तेने वेचवुं नहि कोइ दिनरे ।
थाय जीर्ण तो देइ नवुं लेवुरे
ते तो अक्ष वेच्युं नव कहेवुरे ॥ १५७ ॥

माद्रशुदि तीथी चतुर्थीरे
 तेदि गणपती पूजवा प्रेमथीरे ।
 आशु वदि चौदश आवेरे
 ते दिन पूजो हनुमान भावेरे ॥ १५८ ॥

वली सत्संगी मारा आश्रितरे
 तेना धर्म रखाववा हितरे ।
 तेना गुरूपदे स्थाप्या बेहुनेरे
 आपो कृष्णनी दिक्षा तेहुनेरे ॥ १५९ ॥

ते मारा आश्रित जे कहेवायरे
 राखो आप आपणा धर्ममांयरे ।
 मानो संतने करी शुं हुलासरे
 करो सव शास्त्रनो अभ्यासरे ॥ १६० ॥

दोहा ।

मोटां मंदिर करीमें स्थाप्या
लक्ष्मीनारायण आदि देव ।

तेह कृष्णस्वरूपनी
यथाविधिये करजो सेव ॥ १६१ ॥

कृष्णमंदिरमांही आवे
मुख्यो जो कोइ जन ।

आपी सन्मान आदरे
देवुं शक्ति प्रमाणे अक्ष ॥ १६२ ॥

विद्यार्थी सारु विद्याशाला करी
राखो पण्डित द्विज सार ।

सद्विद्या भूमिपर विस्तरे
ए छे पुण्य अति अपार ॥ १६३ ॥

अवधप्रसाद रघुवीरनी
 पत्नीयो ते गुणनिधान ।
 निजपतिनी आज्ञा थकी
 कहे कृष्ण मंत्र त्रिय कान ॥ १६४ ॥

घोपाइ

एस वर्त्ते एह अहोनिशरे
 नरने न करवो उपदेशरे ।
 समीप संबन्धी विना नर संगरे
 केदि न बोले न अडो अंगरे ॥ १६५ ॥
 नहि देखाडवुं वदनरे
 एवी रीते रहो निशदनरे ।
 अवधप्रसादने रघुवीररे
 तेनी पत्नीयो परम सुवीररे ॥ १६६ ॥

कह्या विशेष धर्म एम रहेज्योरे
मारी आज्ञामानी एह लेजोरे ।
गृहस्थ नर अमारा आश्रितरे
सुणो विशेष धर्मनी रीतरे ॥ १६७ ॥

समीप संबन्ध विना जे विधवारें
नथी आज्ञा तेने अडवारें ।
माता सुता भगिनी युवानरे
तेने संगे न रहेवुं बुद्धिमानरे ॥ १६८ ॥

आपत्काल विना एकांतरे
न रहेवुं नरने ए संघातरे ।
तेम पोतानी नारीनुं दानरे
न करवुं कोइने निदानरे ॥ १६९ ॥

बली जे नारीनो कोइ रीतरे
होय नृपशुं व्यवहार नित्यरे ।
ते नारीनो प्रसंग न करीयेरे
सर्व प्रकारे मनमांहि डरीयेरे ॥ १७० ॥

आवे अतिथी कोइ आंगणरे
पूजा अन्नादिके शक्ति प्रमाणरे ।
देव कर्म होमादिक जेहरे
पितृकर्म आद्यादिक तेहरे ॥ १७१ ॥

शक्ति प्रमाणे विधि सहितरे
जेम घटे तेम करो प्रीतेरे ।
बली मात पिता गुरु होयरे
अथवा रोगातुर जन कोयरे ॥ १७२ ॥

तेनी सेवा सदाय सुजाणरे
करो पोतानी शक्ति प्रमाणरे
निज वर्णाश्रम घटित सोइरे
करो उद्यम आपशक्ति जोइरे ॥ १७३ ॥

खेहु गाय धणवाला होयरे
रखे बलद समारता कोयरे ।
सामर्थिने समय जोइ लेवुंरे
नर पशुनुं खच होय जेवुंरे ॥ १७४ ॥

ते प्रमाणे अज्ञ धन चारोरे
मारा जन संग्रह करो सारोरे ।
राखो पटलां पशु आंगणोरे
पाली शको सुखे जल वृणोरे ॥ १७५ ॥

गाय बलद घोडां आदि प्राणीरे
 झाझां राखी दुःखी न करो जाणीरे ।
 पुत्र मित्रादि साथे व्यवहाररे
 धरा धननो करो जे व्यापाररे ॥ १७६ ॥

साक्षी सहित लखावी ते लिजेरे
 एम समक्षीने व्यवहार कीजेरे ।
 पोताना अने पारका विवाहनारे
 परख्या होय जे दाम देवानारे ॥ १७७ ॥

करो लेख साक्षीए सहितरे
 केवल वातनी नहि प्रतीतरे ।
 पोतानी उपज प्रमाणरे
 करखुं खरच सहुए सुजाणरे ॥ १७८ ॥

थोडी उपजे खरच बहुरे
जे करे ते दुःखी थाय सहुरे ।
उत्पन्न ने खरच थाय जेहरे
शुद्ध अक्षरे लखवुं नित्य तेहरे ॥ १७९ ॥

धन धान्यादिक जे कमाइरे
पोतानी वृत्ति उद्यम मांइरे ।
तेमांथी दशमो भाग काढवोरे
ते श्रीकृष्णने अर्पण करवोरे ॥ १८० ॥

होय दुर्बल दास जो कोयरे
आपे भाग ते विंशमो सोयरे ।
एकादशी आदि व्रत जेहरे
जेने शास्त्रप्रमाण छे तेहरे ॥ १८१ ॥

तेने उजववां शक्ति प्रमाणरे
 जेम कह्युं छे शास्त्र पुराणरे ।
 एने उजव्यानुं फल अतिरे
 थाय मनवांछित प्राप्तिरे ॥ १८२ ॥

श्रावण मासमां शिवपूजनरे
 बिलीपत्रादिके करो जनरे ।
 करवुं पोते अति उल्लासेरे
 नहितो कराववुं कोइ पासेरे ॥ १८३ ॥

आचार्य ने श्रीकृष्ण मंदिरथीरे
 न लेवुं करज कहुं एथीरे ।
 आचार्य ने कृष्णभुवनरे
 त्यांथी वस्त्र घरेणां वासणरे ॥ १८४ ॥

એ આદિ પોતાના કામ સારુરે
 ન માગવું એ વચન અમારુરે ।
 શ્રીકૃષ્ણ ગુરુ સાધુની પાસરે
 જ્યારે જાઓ દર્શને દાસરે ॥ ૧૮૫ ॥

ત્યારે કોઈનું અન્ન ન લાવુરે
 એહ રીતે દર્શને જાવુરે ।
 હરિ ગુરુ સંતને સદનરે
 ત્યાં ન લેવું જે પારકું અન્નરે ॥ ૧૮૬ ॥

હરે પુણ્યને પારકું અન્નરે
 માટે ગાંઠનું લાવું ત્યાં જનરે ।
 મજુરની મજુરી નિદાનરે
 દેવા કહ્યું હોય ધન ધાન્યરે ॥ ૧૮૭ ॥

कह्या प्रमाणे आपसुं पुरुरे
 आपीये नहि केने अधुरुरे ।
 आप्युं करज ने वंश आपणोरे
 तेम त्रीजुं कन्यादान गणोरे ॥ १८८ ॥

तेने पंचमां करवुं प्रसिद्धरे
 छानु राखवुं नहि कोइ विधरे ।
 दुष्टसंगे व्यवहार नव कीजेरे
 मारा दास सहु सुणी लीजेरे ॥ १८९ ॥

होय पोताने रहेवानुं स्थलरे
 त्यां आवे कठण कोइ पलरे ।
 शत्रु राजाथी उपद्रव थायरे
 लाज धन कांतो प्राण जायरे ॥ १९० ॥

एवा गाम गरासने त्यागीरे
बीजा देशमां रहेवुं सुभागीरे ।
तजी तर्त जवुं बीजे देशरे
सुखे हरि भजवा हमेशरे ॥ १९१ ॥

धनवान सुणो दइ चित्तरे
धर्मार्थ धन वाचर्यानी सीतरे ।
हिंसा रहित विष्णु संबन्धीरे
करो यज्ञ याग रुडी विधिरे ॥ १९२ ॥

वली तीर्थ के द्वादशी आदिरे
होय पर्वणीदिन इत्यादिरे ।
तेमां जमाडो ब्राह्मण संतरे
एम पुण्य करो बुद्धिबंतरे ॥ १९३ ॥

वली धनवान जन सर्वरे
 करो कृष्णमंदिर उच्छवरे ।
 कांतो सुपात्र ब्राह्मण जोहरे
 आपो बहुविधि दान सोहरे ॥ १९४ ॥

मारा आश्रित राजा सुजाणरे
 वर्तो धर्म शास्त्र प्रमाणरे ।
 निजपुत्रसम प्रजा पालोरे
 स्थापो धर्म धरामां पाप टालोरे ॥ १९५ ॥

वली राजाने अंग राज्यनारे
 सात छे समझवा काजनारे ।
 चार उपाय छ गुण जे हरे
 जाणवा यथार्थपणे तेहरे ॥ १९६ ॥

चार मुक्यानां जे कोइ स्थानरे
तेने जाणवां जोइ निदानरे ।
वली व्यवहारना जाणनाररे
जोइये सभासद निधाररे ॥ १९७ ॥

जोवुं मनुष्य दंडवा जेवुरे
जाणो मनुष्य न दंडाय एवुरे ।
एह सर्व लक्षणे जाणवुरे
यथार्थपणे प्रमाणवुरे ॥ १९८ ॥

ए छे सर्वराजाओनी रीतरे
राखो राजा जे मारा आश्रितरे ।
रहो सुवासिनी नारी सहु प्रीतरे
निज विशेषधर्मनी रीतरे ॥ १९९ ॥

जाणी पति ईश्वर समानरे
 तेनुं करवुं नहि अपमानरे ।
 अन्ध रोगी दरिद्र होय अतिरे
 होय नपुंसक निज पतिरे ॥ २०० ॥

तेने ईश्वर जाणी सेवबुरे
 केदि कठण वचन न कहेबुरे ।
 बीजो पुरुष रूपालो युवानरे
 सारा गुणवालो ने सुजाणरे ॥ २०१ ॥

तेनो प्रसंग सहज स्वभावेरे
 न करे पतिव्रता जे कहावेरे ।
 परपुरुषने न देखाडोरे
 उर नाभि साथक संताडोरे ॥ २०२ ॥

ओढया विना उवाडुं न रहेवुंरे
भांड भवाइ नहि जोवा जवुंरे ।
निर्लज्ज नारीनो संग न करीयेरे
नीच नारीना संगथी डरीयेरे ॥२०३॥

स्वैरीणी कामिनी ने पुंश्चलीरे
तेनो संग न करवो वलीरे ।
निजपति जाय परदेशरे
वस्त्र घरेणां न धरवो वेशरे ॥२०४॥

परघेर जइ न बेसवुंरे
विनोद विलासे न हसवुंरे ।
सुणो विशेष धर्म विधवारै
पतिभावे कृष्णने सेववारै ॥ २०५ ॥

पिता पुत्रादि सगां सुमतिरे
 एनी आज्ञामां रहेवुं अतिरे ।
 केदि न रहेवुं पोताने वश्यरे
 एम वर्तवुं अहो निशरे ॥ २०६ ॥

वली संबन्धी विना जे पुरुषरे
 तेनो न करवो केदि स्पर्शरे ।
 होय पोते अंगे युवावतीरे
 वली युवान पुरुष संगतीरे ॥ २०७ ॥

अवश्य कार्य विना तेहशुरे
 न बोलवुं बीजा नर नेहशुरे ।
 खोले धावतो बालक नानोरे
 तेने अड्यानो दोष न मानोरे ॥ २०८ ॥

जेवो पशुनो स्पर्श प्रमाणारे
तेवो नाना बालकनो जाणारे ।
अवश्य कार्यमां वृद्ध नर साथरे
नथी दोष बोले अडे हाथरे ॥ २०९ ॥

निकट संबन्धी विना नर पासरे
न करवो विद्यानो अभ्यासरे ।
व्रत उपवास करी निज तनरे
करवुं वारमवार दमनरे ॥ २१० ॥

दोहा ।

धन जो तननिर्वाहथी
होय अधिक पोतानी पास ।
शक्ति प्रमाणे वावरो
धर्ममां करी उल्लास ॥ २११ ॥

एह वचन मानी विधवा
 वली आहार करवो एक वार ।
 सदाय सुबुं भुमिये
 करी मन मांहि विचार ॥ २१२ ॥

मैथुन युक्त शशमृगादि
 जोवां नहि प्राणीजन ।
 संन्यासिनी बेरागिनी सुवासिनी
 तेनो वेश न धरवो तन ॥ २१३ ॥

जेवो न होय निज कुलमां
 वलीदेशमां पण वेश ।
 तेवो न धरवो वेश विधवा
 मानी मारो उपदेश ॥ २१४ ॥

चोपाइ

गर्भघातकी पातकी नारीरे
तेनो स्पर्श न करवो विचारीरे ।

मररसशृंगारनी वाणीरे
न कहेवी न सुणवी सयाणीरे ॥ २१५ ॥

होय विधवा युवान तनरे
होय नर निज संबन्धी जोबनरे ।

आपत्ति विना एकांत स्थलरे
न रहेवुं विधवाए कोय पलरे ॥ २१६ ॥

आपत्कालमां दोष न जाणोरे
एम विधवा सह प्रमाणोरे ।

होली खेल खुबी नहि करोरे
अंग आभूषण नहि धरोरे ॥ २१७ ॥

झीणां जरियानी जे वसनरे
 विधवाए न पहेरवां तनरे ।
 सधवा विधवा सुणी लेवुंरे
 वस्त्र पहेर्या विना न न्हावुंरे ॥ २१८ ॥

न संताडो निज रज कोइरे
 धरे गर्भशंका जन जोइरे ।
 सधवा विधवा रजस्वलारे
 सुणो रीत सर्वे अबलारे ॥ २१९ ॥

न करो मनुष्यने वस्त्रनो स्पर्शरे
 रहो अण अडे त्रण दिवसरे ।
 चोथे दिवस नाही शुद्ध थइरे
 वर्तो सहु सहुनी रीतमांइरे ॥ २२० ॥

नारी नर आश्रित अमारारे
कह्या विशेष धर्म तमारारे ।
कहुं आचार्य ने तेनी पत्नीरे
एम जाणजो रीत आपनीरे ॥ २२१ ॥

कांजे गृहस्थ छो, माटे तमेरे
रहेज्यो एम जेम कह्युं अमेरे ।
हवे मारा आश्रित ब्रह्मचारीरे
धर्म विशेष रीत तमारीरे ॥ २२२ ॥

तजो नारीने अष्ट प्रकारे
न अडो न बोलो एशुं क्यारेरे ।
जाणी नारी न जोवी न कलवीरे
एनी वात न कहेवी सांभलवीरे ॥ २२३ ॥

जे स्थले नारीनो पगफेररे
 वर्णी न जावुं त्यां कोइ वेरळरे ।
 देव प्रतिमा विना पुतलीरे
 चित्र काष्ठ पाषाणदिनी बलीरे ॥ २२४ ॥

स्पर्श दर्शने तेने परहरवीरे
 नारी प्रतिमा वर्णीए न करवीरे ।
 नारी पहेरेल वस्त्र न छोवुंरे
 मैथुनयुक्त प्राणीने न जोवुंरे ॥ २२५ ॥

नारीवेशधारी नर होयरे
 तेने न जुवो न अडो कोयरे ।
 नारीने संभलाववा जाणीरे
 कथा कीर्तन न कहेवी वाणीरे ॥ २२६ ॥

थाय ब्रह्मचर्य व्रतनो पातरे
एवी गुरुनी पण न मानो वातरे ।
रहेवुं वर्णोए धीरजवानरे
राखो संतोष ने निर्मानरे ॥ २२७ ॥

नारी आवे समीप कोइ जोररे
करी तिरस्कार करवी दूररे ।
कोइ एवो आपस्काल आवेरे
त्रियना वा पोताना प्राण जावेरे ॥ २८ ॥

त्यारे अडे बोले जो उगरोरे
थाय जीवनी रक्षा एम करोरे ।
वली तेल मर्दन न करवुंरे
वर्णोने आयुध न धरवुंरे ॥ २२९ ॥

न करवो भयंकर वेशरे
 जिह्वा इंद्रिय जितवी हमेशरे ।
 जो द्विज घरे पीरसे नारीरे
 त्यां न जमवुं जइ ब्रह्मचारीरे ॥ २३० ॥

ज्यां पुरुष होय पीरसनाररे
 त्यां भिक्षा लेवी ब्रह्मचाररे ।
 वेद शास्त्र भणवां अभ्यासेरे
 गुरुसेवा करवी उल्लासेरे ॥ २३१ ॥

वली नारी ने नारीना याररे
 तेशुं राखवो नहि व्यवहाररे ।
 चर्मचारि विप्रने न पीवुंरे
 लसण डुंगली ते तजी देवुंरे ॥ २३२ ॥

सन्ध्या स्नान गायत्री जपीयेरे
प्रीति सहित विष्णुने पूजियेरे ।

वैश्वदेव कर्मा विना जनरे
विप्र वर्णीने न लेवुं अन्नरे ॥ २३३ ॥

एवी रीते नैष्ठिक ब्रह्मचारीरे
रहो विशेष धर्मने धारीरे ।

हवे साधुना जे विशेषधर्मरे
एनो कही समझावुं मर्मरे ॥ २३४ ॥

मारा आश्रित संत सुजाणरे
रहो नैष्ठिकवर्णी प्रमाणरे ।

नारी नारीना संगिने तजीरे
अतःशत्रु जीतो हरि भजीरे ॥ २३५ ॥

सर्व इंद्रियनुं कारण एकरे
 जिह्वा जितवी करी विवेकरे ।
 धन न राखो ने न रखावोरै
 एम रहोतो अमने भावोरै ॥ २३६ ॥

न राखवी कोइनी थापणरे
 न मेलवी धीरजता पणरे ।
 जे जगा रहेताहो तमे जनरे
 नारी नावे त्यां कोइक दिनरे ॥ २३७ ॥

संग विना न चालवुं रातरे
 आपत्काल तणी नहि वातरे ।
 एकाएक न चालवुं संतरे
 आपत् पड्या विना बुद्धिवंतरे ॥ २३८ ॥

वस्त्र बहुमूलां विचित्र भातरे
कसुंबी दुशाल बहुजातरे ।
आवे अण इच्छयां तोय न लेवुरे
लेवुंतो तर्त विप्रने देवुरे ॥ २३९ ॥

भिक्षा के सभा विना संतरे
केने घेरे न जवुं बुद्धिवंतरे ।
हरिनी भक्ति नवधा अवलरे
ते कर्मा विना न खोइये पलरे ॥ २४० ॥

रांधेल अन्न पीरसे नररे
नारीमात्र न आवे नजररे ।
एवुं गृहस्थ तणुं घर होयरे
त्यां जवुं संत सह कोयरे ॥ २४१ ॥

નહિ તો માગી લેવું કાચું અન્નરે
 કરો પાક હાથે મારા જનરે ।
 કરી હરિને નૈવેદ્ય જમોરે
 હરિભક્તિમાં દિન નિગમોરે ॥ ૨૪૨ ॥

મોરે ઋષભ સુત જે ભરતરે
 ભૂમે જહવિપ્ર જે સુવ્રતરે ।
 જેવી રીત્યે ણ વસ્યાં વલીરે
 તેમ વર્તો સંત મારા મલીરે ॥ ૨૪૩ ॥

મારા આશ્રિત ઘર્ણી જે સંતરે
 ત્યાગો ષ્યસનાદિક અત્યંતરે ।
 માંગ્ય તાંબુલ તમાલ જેહરે
 ત્યાગો અફિળ આદિક તેહરે ॥ ૨૪૪ ॥

सुणो ब्रह्मचारी संत जनरे
क्यारे न खावुं दुषित अन्नरे ।
गर्भाधान आदिक संस्काररे
तेनुं अन्न न जमो निर्धाररे ॥ २४५ ॥

एकादश द्वादशनुं अन्नरे
प्रेत श्राद्ध कहे सहु जनरे ।
ते न खावुं वर्णी संत कोइयेरे
आपत विना दिवसे न सुइयेरे ॥ २४६ ॥

ग्राम्यवार्ता केदि न करीयेरे
कोइ करे तो काने न धरीयेरे ।
त्यागीए वणरोगे न सुखुं मांचेरे
साधु आगल वर्त्तो मन सांचेरे ॥ २४७ ॥

वली मारे कोय गाल भांखेरे
 कोय कुमति अपवादनांखेरे ।
 तेतो त्यागीए सर्व सहीजेरे
 तेनुं सारुं थाय तेम कीजेरे ॥ २४८ ॥

दूतकर्म केनुं न करीयेरे
 हेरु चाडीयापणुं परहरीयेरे ।
 निज देहमां अहंता न धारोरे
 कुटुंब निमित्त ममत विसारोरे ॥ २४९ ॥

एम संक्षेपे सर्वना धर्मरे
 कह्या त्यागी गृहस्थना धर्मरे ।
 इच्छो धर्म पुणवा विस्तारेरे
 तो छे संप्रदाय ग्रंथे जमारेरे ॥ २५० ॥

सत् शास्त्र सहनुं आ छे साररे
बुद्धिमांही मे करी विचाररे ।
पछी शिक्षापत्री लखी सारीरे
मन वांछित फल देनारीरे ॥ २५१ ॥

रहो ए रीते सहु मारा जनरे
मनगमतुं न करो कोइ दनरे ।
एम रहो पुरुष ने वामरे
पामो धर्म अर्थ मोक्ष कामरे ॥ २५२ ॥

चारे पुरुषार्थनी थाय सिद्धिरे
त्यागी गृहस्थ रहो एह विधिरे ।
एम न रहे जे नरनाररे
तेतो अमारा संग्रदाय बहाररे ॥ २५३ ॥

ઇમ સમક્ષી મારા આશ્રિતરે
 કરો શિક્ષાપત્રીપાઠ નિત્યરે ।
 ભળ્યા ન હોતો ભાવે સુળજોરે
 વાંચનાર ન હોયતો પૂજજોરે ॥ ૨૫૪ ॥

મારી વાળી તે મારું સ્વરૂપરે
 માનો આદરે સહુ અનુપરે ।
 દૈવી સંપત્તિવાલા જે નરરે
 તેને દેજો આ પત્રી સુંદરરે ॥ ૨૫૫ ॥

આસુરી સંપત્તિવાલા જે જનરે
 તેને દેવી નહિ કોઈ દનરે ।
 સંવત્ અઢાર વર્ષ વ્યાસીરે
 મહા શુદ્ધિ પંચમી સુખરાશીરે ॥ ૨૫૬ ॥

तेदि पत्री लखी प्रमाणरे
जेथी थाय सहनुं कल्याणरे ।
आश्रितनी पीडा टालनाररे
धर्म सहित भक्ति पालनाररे ॥ २५७ ॥

निजभक्तवांचित सुख देणरे
एवा श्रीकृष्ण कमल नयनरे ।
करो सर्वे अमारां ते काजरे
मंगल मूरति श्रीमहाराजरे ॥ २५८ ॥

सहजानंद गुरुए ए विधिरे
शिक्षापत्री अनुपम कीधीरे
पत्री गीर्वाण ए कहेवातीरे
तेपर भाषा करी गुजरातीरे ॥ २५९ ॥

पत्री चोपाइ बसैं ने साठरे
 कहे रहे सुणे करे पाठरे ।
 तेह पामे अखंड आनंदरे
 घणुं शुं कहे निष्कुलानंदरे ॥ २६० ॥

समस्तशास्त्रदुग्धाब्धिर्मध्योद्धृतमनुत्तमम् ।
 शिक्षापत्र्यमृतं किञ्चिदमृतत्वाय कल्पते ॥ १ ॥

इति श्रीसहजानंदस्वामिशिष्यनिष्कुला-
 नंदमुनिविरचिता शिक्षापत्री भाषा
 पद्यरूपा समाप्ता ॥

